

Förordning om metallskrot

Miljödepartementet

2010-12-20

Dokumentbeteckning

KOM(2010) 576

Förslag till rådets förordning om kriterier för fastställande av när vissa typer av metallskrot upphör att vara avfall enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG

Sammanfattning

Enligt artikel 6.1 i direktiv 2008/98/EG om avfall ska kommissionen utarbeta kriterier för när metallskrot upphör att vara avfall. Kommissionens förslag blev nerröstat i den kommitté som lyder under ramdirektivet. Kommissionen har därav lagt fram sitt förslag till rådet.

Enligt kommissionens förslag ska skrot av järn, stål eller aluminium upphöra att vara avfall om det klassificeras och innehållet av främmande ämnen underskrider en viss nivå. Vidare ska skrotet vara fritt från oljor, radioaktivitet och farliga egenskaper. Det ska finnas en försäkran från producenten som ska följa med skrotet om att kriterierna är uppfyllda. Producenten ska även införa ett kvalitetssäkringssystem för att kunna kontrollera att avfallet uppfyller och har behandlats enligt uppställda kriterier. Förslaget föreslås träda ikraft 6 månader efter att det har offentliggjorts.

Förslaget förväntas inte ha några betydande konsekvenser för Statsbudgeten eller EU:s budget.

Regeringen är positiv till kommissionens förslag och röstade för förslaget i kommittén.

1.1 Ärendets bakgrund

Förslaget härstammar från de uppgifter Kommissionen fick i samband med antagandet av det reviderade ramdirektivet om avfall 2008. Här sägs att Kommissionen ska ta fram kriterier för när vissa avfall upphör att vara avfall och lägga fram dessa förslag till den föreskrivande kommittén till direktivet. Detta finns formulerat i artikel 6.1 i direktiv 2008/98/EG om avfall. Här sägs att visst specifikt avfall ska upphöra att vara avfall när det har genomgått ett återvinningsförfarande och uppfyller specifika kriterier som ska utarbetas på vissa rättsliga villkor. Enligt artikel 6.2 i direktivet ska kriterierna för specifika material fastställas av kommissionen och antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 39.2 i direktivet.

Därför lade kommissionen fram ett utkast till förordning för omröstning i den kommitté som inrättats genom artikel 39 i direktivet. Kommittén avgav inte ett positivt yttrande om utkastet till förordning vid sitt möte den 16 september 2010. Förslaget föll med en rösts marginal. Sverige röstade till fördel för kommissionens förslag i enlighet med förfarandet i artikel 5a i beslut 1999/468/EG ska ett utkast till rådets förordning läggas fram inför rådet och överlämnas till Europaparlamentet

1.2 Förslagets innehåll

I förslaget föreslås kriterier för att fastställa när skrot av järn, stål och aluminium, inbegripet skrot av aluminiumlegeringar, upphör att vara avfall.

För att skrot av järn, stål eller aluminium ska upphöra att vara avfall ska det klassificeras och innehållet av främmande ämnen ska underskrida en viss nivå. Vidare ska skrotet vara fritt från oljor, radioaktivitet och farliga egenskaper. För aluminiumskrot ställs krav på att metallutbytet ska vara högt. Det ska finnas en försäkran från producenten som ska följa med skrotet om att kriterierna är uppfyllda. Producenten ska även införa ett kvalitetssäkringssystem för att kunna kontrollera att avfallet uppfyller och har behandlats enligt uppställda kriterier. Förslaget föreslås träda ikraft 6 månader efter att det har offentliggjorts.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Miljödepartementet arbetar för närvarande med att genomföra ramdirektivet om avfall (2008/98/EG) i Sverige. En proposition ska överlämnas till riksdagen i januari 2011. Kommissionens förordning om när metallskrot upphört att vara avfall blir direkt tillämplig i svensk lagstiftning. Idag finns avfall reglerat i 15 kapitlet miljöbalken (SFS 1998:808) samt förordningen om avfall (SFS 2001:1063).

Konsekvenser för berörda myndigheter förväntas inte leda till betydande konsekvenser för den svenska statsbudgeten. Kriterierna förväntas i vissa avseenden bidra till att förenkla hanteringen av metallskrot. I och med att metallskrot som uppfyller kriterierna inte längre är avfall förenklas hanteringen vid ut- och införsel av det. Kommissionens förslag till förordning bygger på JRC (Joint Research Centre) ursprungliga förslag. JRC bedömde att förslaget bör leda till lägre kostnader både för verksamhetsutövare och myndigheter.

Kravet på att uppfylla kriterierna och ha ett kvalitetsledningssystem för det gäller enbart om man vill omklassificera sitt avfall till en produkt. Juridiskt finns inget som hindrar att man fortsätter att hantera sitt skrot som avfall precis som idag. Troligen kommer möjligheten att omklassificera avfallet att utnyttjas av aktörerna (oftast stora) i slutet av insamlingskedjan som sedan levererar skrotet som en råvara/produkt till stål-/aluminium-/gjuteriindustrin. Eventuellt kan marknadens efterfrågan göra att trycket ökar på att kriterierna är uppfyllda. Samtidigt kommer det att fortsätta att finnas metallskrot (exempelvis oljeförorenat) som inte kommer att kunna uppfylla kriterierna och som därför även fortsättningsvis kommer att vara avfall.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Sverige är positiv till Kommissionens förslag och röstade för förslaget i kommittén. Utifrån ramdirektivet om avfall 2008/98/EG välkomnar regeringen att kommissionen har tagit fram förslag till kriterier för metallskrot. Regeringen anser att sådana kriterier främjar användandet av metallskrot jämfört med idag samtidigt som detta inte ger upphov till ytterligare miljöpåverkan och att hanteringen av metallskrot i vissa avseenden förenklas.

Regeringen stödjer det förslag till kriterier som kommissionen har lagt fram avseende när metallskrot ska upphöra att vara avfall. Principen bakom förslaget är att när kriterierna är uppfyllda fyller avfallslagstiftningen inte längre någon funktion och skrotet ska därför kunna hanteras på precis samma villkor som andra produkter. Regeringen anser inte att ytterligare kontroll utöver gängse produktlagstiftning behövs av det metallskrot som uppfyller uppställda kriterier och således anses ha upphört att vara avfall. Sådana förslag på ytterligare kontroll, exempelvis krav på transportdokument, riskerar att öka företagens administrativa kostnader.

Regeringen är positivt till att kvalitetssäkring inte ska omfatta insamlingen och att kontrollen av kvalitetssäkringen ska ske av organ som är ackrediterat enligt förordning 765/2008 eller av miljökontrollant som har licens att bedriva kontroll- och godkännande verksamhet i enlighet med EMAS-förordningen. Regeringen anser inte att ett särskilt kontrollorgan behöver pekas ut och ackrediteras enbart för detta ändamål.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Majoriteten av medlemsstaterna positiva till kommissionens förslag. Flera medlemsstater anser dock att det även måste finnas en kontroll av metallskrotet efter det har upphört att vara avfall. dvs. att det ska vara krav på någon form av transportdokument.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Inte känd i dagsläget.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Föreslaget har inte remitterats men Naturvårdsverket har haft en dialog med berörda aktörer.. De flesta av aktörerna (exempelvis branschorganisationerna Återvinningsindustrierna, Gjuteriföreningen och Teknikföretagen) har inte några invändningar mot förslaget. Jernkontoret anser att det är otydligt vad som gäller vid import och att kriterierna för mätning av radioaktivitet bör skärpas. Man är också tveksam till om den administrativa bördan kommer att minska. SWEDAC föreslår att kvalitetssäkringen bör ske genom att företaget ackrediteras som ett kontrollorgan B. Dvs. att en separat del av företaget erbjuder kontrollerar sin moderorganisation. Detta istället för förslaget som innebär att kvalitetssäkringen kan ske som en del av företagets miljöcertifiering.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden för ramdirektivet om avfall är artikel 192 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Beslutsförfarandet följer artikel 7(1) i rådsbeslut 1999/468/EG som innehåller procedurer om kommissionens genomförandebefogenheter.

Kommissionen har i enlighet med förfarandet i artikel 5a i beslut 1999/468/EG lagt fram ett utkast till rådets förordning till rådet och som har överlämnats till Europaparlamentet. Rådet skall besluta med kvalificerad majoritet om detta förslag inom två månader från det att förslaget mottagits.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

2010/11:FPM47

Förslaget från Kommissionen är i enlighet med artikel 6.1 i direktiv 2008/98/EG om avfall. Kommissionen har inte tagit fram en analys av subsidiaritetsprincipen för detta förslag då det är ett krav enligt antaget direktiv.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget måste beslutas av rådet inom 2 månader från det att förslaget har mottagits. Europaparlamentet kan inom 4 månader från det att förslaget mottagits emotsätta sig förslaget. När förslaget kommer upp till behandling i rådsarbetsgruppen är inte känd i dagsläget.

4.2 Fackuttryck/termer

-